

A kigúnyolt hit diadala

„A nép ott állt és nézte. A főemberek pedig velük együtt így csúfolódtak: »Másokat megmentett, mentse meg magát, ha ő az Isten választott Krisztusa!« Kigúnyolták a katonák is, odamentek hozzá, ecetet vittek neki, és így szóltak: »Ha te vagy a zsidók királya, mentsd meg magadat.«” (Lk 23,35–37)

Ünneplő Gyülekezet, kedves Testvéreim!

Húsvét a létezés pecsétetes titka. Biztos vagyok benne, hogy ebben az ünnepi órában minden unitárius lelkész reménykedik, hogy ezt a titkot a lehető legteljesebben felfedi hívei előtt. Biztos vagyok abban is, hogy híveink többsége egyfajta homályos bizakodással öleli át ezt az ünnepet, félve-remélve azt, hogy mégiscsak van feltámadás és újjászületés. Hosszú ideig számomra is egyfajta liliomtiprás volt elfogadni azt a sovány evangéliumi üzenetet, hogy húsvét a feltámadás ünnepe, de azért még sincs test szerinti feltámadás. Hasonlatos ez az érzés ahhoz, mint amikor szerelem nélküli egy kapcsolat, mint amikor egy fogadott gyermek megfelelő lelki előkészítés nélkül rádöbben arra a nagy igazságra, hogy szülei tulajdonképpen „fogadott” szülei. De mint ahogy a fogadott gyermek végül ráébred arra, hogy a lényeg nem a biológiai kapcsolaton van, mint ahogy a felnőtt kapcsolatban élő rájön arra, hogy szerelem nélkül fölösleges ott maradni a másik mellett, így jövünk rá a húsvéti eszmélésünkben mi is arra, hogy amiről beszélünk, az nem testi, hanem „lelki dolog”. És bár nehéz, elfogadjuk, hogy a lelki kapcsolat több a biológiai kapcsolatnál.

A titkot úgy tudjuk megfejteni, ha lépcsőről lépésre haladunk. Ha meg tudjuk érteni a különböző történeteket, amelyekből összeáll életünk: múltunk, jelenünk és jövőnk. E három időbeli történet közül kettő csakis lelki lehet, hisz a múltba s a jövőbe csakis lelki szálakon tudunk kapcsolódni. Ami testi, az mind – jelen.

Mindannyiunk életének történetében ott van a jézusi történet is. Tudjuk, hogy ő Isten küldötte, nekünk prófétánk és megváltónk. De *hogyan vált meg minket?* Kell-e mindenképp a test jelenléte ahhoz, hogy elhiggyük az üzenetet, magunkévá tegyük a hitet?

Végül is ez a nagy titok. Kell-e a test jelenvalósága, feltámadása ahhoz, hogy higgyünk Jézusnak?

Szerintem nem a test feltámadása a fontos üzenet, hanem az, hogy a lelki dolgokat a halál nem emészti meg.

Gondoljunk csak arra, milyen érzések töltenek el, amikor valaki egy olyan személyről beszél nekünk, akit nem ismertünk, mégis hozzánk tartozik: mondjuk egy nagyapáról, aki időnap előtt halt meg, egy apáról, aki „odamaradt” a háborúban vagy a fogságban, egy anyáról, aki szülés közben vagy után halt meg, egy testvéréről, aki még születésünk előtt halt meg, kezét nem fogtuk, ölelésével nem védett meg – mégis a miénk, mégis hozzánk tartozik, velünk van.

Ugyanígy vagyunk a názáreti Jézussal, akit életének példája és tanításai által ismertünk meg. Megváltónk ő és szabadítónk, megvált kísértéseinktől, és megszabadít a halál félelmétől. Hisszük, hogy ő Isten választott Krisztusa, héberül messiása, magyarul felkentje; hisszük, hogy király ő, felszentelt vezető, akit Isten küldött nekünk.

A felolvasott versekben arról hallottunk, hogy amikor Jézust közönséges bűnösnek keresztre feszítették, a nép, a főemberek és a katonák gúnyolni kezdik. Nem elég, hogy megbüntetik, a legsúlyosabb büntetést róják ki rá, de azt is szeretnék elérni, hogy még a szellemét, a lelkét is elpusztítsák. „Mentsd meg magadat, ha te vagy a felkent, ha te vagy a király, ha te vagy Isten küldötte, hát tegyél csodat és szállj le a keresztről.”

Tegyél valami olyat, amitől elámulunk!

A legnagyobb csoda, amit Jézus tett, a mártíromsága, az önként vállalt halála. Mert meghalt Jézus, de *nem pusztult el*. Többet nem tudják elfogni, többé nem is tudják bezárni őt, mert átlépett egy másik dimenzióba, az örökkévalóságba, a lélek világába, és ott neveltségesen gyenge az olyan földi fenytés, mint a börtön, meg a keresztre feszítés.

A meghalt, mégis élő Jézus – ez a húsvéti titok.

Amikor azon gondolkodtam, miként tudnám ezt a hitbéli titkot elérhető példákkal megfoghatóvá tenni, az a fájdalmasan neveltséges eset jutott eszembe, amikor Marosvásárhely fekete márciusában a betelepített román vezetők szítására vidéki testvéreik a két Bolyait keresték, hogy agyonüssék – merthogy azok úgymond’ veszélyesen nagy magyarok. A két Bolyait persze nem lehetett agyonütni, mert fizikai valóságuk a 19. század óta nincs. Mégis, ha valaki emlegeti őket, minden magyar szíve nagyot dobban, hiszen a matematikában olyat alkotnak, amire az egész világ felfigyelt. Valahányszor egy magyar matematikus sikert ér el, mindig kiszalad a szánkon: Bolyai feltámadt.

Jézus örökké él. Húsvétkor fogadjuk be őt lelki kapunkon! Ismerjük meg őt és bízunk abban, hogy képes rávezetni minket az igaz útra. Bízunk benne, hogy ha úgy élünk, ahogy ő mutatta-tanította, akkor Istennek tetsző életet élünk.

Mindannyiunknak ez a küldetése itt, a földön: Istennek tetsző életet élni. Nem egyformán, nem ugyanazt cselekedve, de azonos cél érdekében.

Életünk megpróbáltatásai között az egyik legnehezebb próba, amikor hitünket, vallásos bizalmunkat kétségbe vonják olyanok, akik Isten törvényei ellen élnek. Végtelenül nehéz megmaradni hívő embernek, amikor gúnyolódva kínoznak minket: mentsd meg magad, ha olyan nagy hívő vagy, örvendj a búnak, ha olyan nagy hited van, szenvedj büszkén, ha olyan nagy templompad-koptató vagy!

Húsvétkor azért adunk hálát, mert megtapasztalhattuk, hogy ez a kigúnyolt hit képes újjászületni.

Jézus után sokmillió igaz keresztényt gúnyoltak ki hite miatt. Volt, aki elveszítette hitét, de a többség megtartotta. 1958-ban a Homoród mentéről több unitárius lelkészt börtönöztek be, azzal vádolva őket, hogy „rendszerellenesen” viselkedtek. Legkevesebb 4 évet, legtöbb 25 évet kaptak. 1964-ben megkegyelmeztek nekik és hazaengedték őket.

Nyitrai Mózes visszaemlékezéseiben (2001-ben jelent meg a Mentor kiadónál, Nagy Ödön és Hermán János református lelkészek irataival közösen) mérgázóan ír arról, hogy meg lehet maradni a hitben a szenvedések és gúnyolódások között is. Egészséges humorral társuló hite segíti át a nagy szakadékokon. Amikor nemcsak őt, de feleségét és fiát is bezárják, amikor olyan álhírekkel traktálják, hogy például a felesége belefulladt a tengerbe – ugyanis a Duna-deltában vágtak nádat –, s mindezek után megkérdezik, hogy még mit hisz, azt válaszolja: *mindent, ami hihető.* „Nem tragédia az életünk, mert a befejező felvonásban jóra fordulnak a jóra fordulhatók. Jól fog esni a nyugalom. Köszönöm Istenem. Érdeemes volt kitartani. Érdeemes volt meg nem halni. Érdeemes volt meg nem hátrálni. Érdeemes volt el nem borulni. Érdeemes volt embert szeretni, Istent imádni.” (471. oldal)

Az említett lelkészek sem tudtak úgymond’ leszállni a keresztről, hiszen végig kellett szenvedniük a börtönöveket. Kigúnyolták és megvetették őket, mégis kitartottak a hit mellett.

Testvéreim, mi is meg kellene hogy szabaduljunk börtöneinktől és keresztjeinktől! Egy kicsivel több hit kellene, egy kicsivel több jóindulat, egy kicsivel több derű. Nem kellene engednünk a gúnyolódó hitetlenségnek, nem kellene engednünk a pusztító rosszindulatnak. Mi többre is, jobbra is képesek lehetnénk.

Mindenekelőtt jobban kellene figyelniük és ügyelniük lelki értékeinkre. Túlságosan is lefoglalnak az anyagi és testi vonatkozások. És egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy ki vagyunk szegezve a keresztre, és mi – bizony! – *nem tudjuk magunkat megváltani*. Túl sok haragot és sértődöttséget halmozunk fel szívünkbe, nem engedünk teret a jó érzéseknek, a szép gondolatoknak, a reménységnek. Mintha egyfolytában nagypéntekünk lenne.

Ma, húsvét ünnepén szabaduljunk meg a nagypénteki érzésektől: a keserűségtől, a félelemtől, a kiszolgáltatottságtól. Engedjük húsvét titokzatos örömét eláradni szívünkben, életünkben. Engedjük teret a „lelki dolgoknak”. Tápláljuk lelki értékeinket, ragaszkodjunk a hithez és az Istennek tetsző élethez.

A szeretetnek mindig győznie kell a félelem fölött. A megértésnek győznie kell a gyűlölet fölött. A reménységnek győznie kell a hitetlenség fölött.

Két világhírű énekes örökös rivalitásban élt, mert az egyik spanyol volt, a másik meg katalán. Szépen énekeltek, sokakat megörvendeztettek, egymás iránt mégis gyűlöletet tápláltak. Megfogadták, hogy soha nem énekelnek egyazon színpadon. Aztán az egyik megbetegedett. Betegsége – illetve gyógyíttatása – elvitte minden vagyónát. Egy alapítvány támogatására szorult rá. Miután meggyógyult, érdeklődni kezdett az alapítvány felől, és megtudta, hogy épp énekesriválisa az alapítvány elnöke. Végül azt is megtudta, hogy „ellenfele” azért hozta létre az alapítványt, hogy rajta segíthessen anélkül, hogy felfedje magát. A gyógyult beteg megdöbbsent. Aztán egy előadás alkalmával, amikor ellenfele-segítője énekel, felment a színpadra, letérdelt az éneklő előtt, és bocsánatot kért tőle.

Miért mondtam el épp húsvétkor ezt a történetet? Azért, mert sokszor az az érzésünk: minden ami lelki, ami szép, ami igaz, ami a hitről szól, az a múlté, letűnt koroké, és sokszor azt hisszük, hogy a mostani divat valami hitetlen-hideg technológia. De nem így van! A világot ma is a lelki érték és a lelki kincsek viszik előre. Ezeket a lelki kincseket Isten ültette el szívünkbe, és ezeknek a gyarapítására tanít a prófétáló és megváltó Jézus, aki nem félt a haláltól, mert tudta, hogy általa diadalt nyer. Örökkévalóvá válik és maradandóvá. Hitét kigúnyolták, de ő megmaradt hitében.

Maradjunk meg mi is a hitben, tartsunk ki a maradandó értékek mellett! Nekünk *nem kell választanunk* a fizikai halál és a hit között, de naponta *választanunk kell* hitetlenség és hit között. Nem kell választanunk a börtön és a szabadság között, csak a lemondás és a remény között. Válasszuk a hitet, a reménységet életünk minden fordulópontjánál, s így lesz igazi húsvétünk!

A titok itt áll megfektve. Van feltámadás, van újjászületés, de ennek megtörténését lelki téren kell elősegíteni. Adjon Isten mindnyájunknak áldásos lelki feltámadást, boldog lelki újjászületést! Ámen.